

Gramatika ENGLLESKOG jezika

Irina Vujičić

Leo Commerce
Beograd 2012.

GRAMATIKA ENGLESKOG JEZIKA

Irina Vujičić

Copyright © Leo commerce, Beograd

Sva prava zadržana. Nijedan deo ovog izdanja se ne sme reprodukovati, skladištiti u povratnom sistemu, ili prenositi, u bilo kom obliku, ili bilo kojim sredstvima, elektronskim, mehaničkim, fotokopirnim i sličnim, bez prethodne dozvole izdavača i vlasnika autorskih prava.

Urednik:

Slađana Perišić

Lektura i korektura:

Bosiljka Delić

Prelom i korice:

Pintor Project

Za izdavača:

Nenad i Slađana Perišić

Izdavač:

ID Leo commerce, Beograd

Plasman:

ID Leo commerce, Beograd

Mihajla Bandura 36

011/375-2625; 011/375-2626; 011/375-2627; 063/517-874

E-mail: nesaperisic@gmail.com

info@leo.rs

www.leo.rs

Štampa:

Sajnos – Novi Sad

Tiraž: 1000

ISBN 978-86-7950-163-9

Sadržaj

GLAGOLI (VERBS)	7
Karakteristike glagola	7
Glagolska vremena (Verb Tenses)	8
Prosta glagolska vremena (Simple Tenses)	8
Trajna glagolska vremena (Continuous Tenses)	9
Upotreba glagolskih vremena (The Use of the Tenses)	11
Sadašnja vremena (Present Tenses)	11
Prošla vremena (Past Tenses)	13
Izražavanje budućnosti (Expressing Future)	15
Glagolski vid (Aspect)	17
Pomoćni glagoli (Auxiliary Verbs)	18
Pomoćni glagoli u kratkim odgovorima	18
Kratki upitni oblici (Question Tags)	18
BE – ostale upotrebe	19
HAVE – ostale upotrebe	19
DO – ostale upotrebe	20
Modalni glagoli (Modal Verbs)	20
Prelazni i neprelazni glagoli (Transitive and Intransitive Verbs)	23
Potencijal (Conditional Tenses)	23
Uslovne (pogodbene) rečenice (Conditional Sentences/Clauses)	23
Pasiv (The Passive Voice)	25
Imperativ (The Imperative Mood)	26
Konjunktiv (The Subjunctive)	26
Infinitivi (Infinitives)	27
Gerund (The Gerund)	29
Infinitiv ili gerund?	30
Participi (Participles)	32
Indirektni/Nepravni govor (Reported/Indirect Speech)	33
Obaveštajne rečenice u nepravnom govoru (Reported Statements)	34
Pitanja u nepravnom govoru (Reported Questions)	35
Molbe i naredbe u nepravnom govoru (Reported Requests and Commands)	35
Promene u nepravnom govoru prema smislu rečenice	35
IMENICE (NOUNS)	36
Brojivost imenica (Countability)	36
Jednina i množina imenica (Singular and Plural of Nouns)	37
Genitiv – Privojni oblik genitiva (The Genitive – Possessive Case)	39
Rod imenica (Gender)	41
Deminutiv (Diminutive)	42
ČLANOVI (ARTICLES)	42
Upotreba neodređenog člana (Use of the Indefinite Article)	42
Upotreba određenog člana (Use of the Definite Article)	43
Upotreba <i>nultog člana</i> (Use of the <i>Zero Article</i>)	44

ZAMENICE (PRONOUNS)	45
Vrste zamenica (Classification of Pronouns)	45
Lične zamenice (Personal Pronouns)	45
Neodređene zamenice (Indefinite Pronouns)	46
Prisvojne zamenice (Possessive Pronouns)	47
Povratne zamenice (Reflexive Pronouns) i zamenice za isticanje (Emphasizing Pronouns)	47
Pokazne zamenice (Demonstrative Pronouns)	47
Upitne zamenice (Interrogative Pronouns)	48
Uzajamno-povratne zamenice (Reciprocal Pronouns)	48
Odnosne (relativne) zamenice (Relative Pronouns)	48
Odnosne (relativne) rečenice (Relative Clauses)	49
Restriktivne odnosne rečenice	49
Nerestriktivne odnosne rečenice	50
PRIDEVI (ADJECTIVES)	51
Opisni pridevi	51
Poređenje prideva (Comparison of Adjectives)	52
Nepravilno poređenje (Irregular Comparison)	53
Participi kao pridevi (Participles as Adjectives)	54
Redosled prideva (Order of Adjectives)	54
Determinatori (Determiners)	55
Pokazni pridevi (Demonstrative Adjectives)	55
Količinski/neodređeni pridevi (Quantitative/Indefinite Adjectives)	55
Upitni pridevi (Interrogative Adjectives)	56
Prisvojni pridevi (Possessive Adjectives)	56
Distributivni pridevi (Distributive Adjectives)	56
PRILOZI (ADVERBS)	57
Građenje priloga (Formation of Adverbs)	57
Poređenje priloga (Comparison of Adverbs)	58
Klasifikacija i mesto priloga u rečenici (Classification and Position of Adverbs)	59
Inverzija posle priloga (Inversion After Adverbs)	60
BROJEVI (NUMBERS)	61
Osnovni i redni brojevi (Cardinal and Ordinal Numbers)	61
Napomene o osnovnim brojevima	62
Napomene o rednim brojevima	63
Razlomci i decimalni brojevi (Fractions and Decimals)	65
PREDLOZI (PREPOSITIONS)	66
Najčešće korišćeni predlozi za mesto i vreme (The Most Frequent Prepositions of Place and Time)	66
Ostali predlozi za mesto i vreme (Other Prepositions of Place and Time)	67
Ostali predlozi za mesto (Other Prepositions of Place)	68
Ostali predlozi za vreme (Other Prepositions of Time)	68
Ostali predlozi u drugačijoj upotrebi (Other Prepositions in Other Uses)	68
Glagoli sa partikulama (Verbs with Particles)	69
Tip 1: GLAGOL + OBJEKAT + PREDLOŠKA PARTIKULA	69
Tip 2: GLAGOL + PRILOŠKA PARTIKULA + OBJEKAT	69

Tip 3: GLAGOL + PRILOŠKA PARTIKULA	70
Tip 4: GLAGOL + PRILOŠKA PARTIKULA + PREDLOŠKA PARTIKULA + OBJEKAT	70
VEZNICI (CONJUNCTIONS)	70
REČENICA (THE SENTENCE)	71
Vrste rečenica (Types of Sentences)	71
Zavisne rečenice – vrste i funkcije (Subordinate Clauses – Types and Functions)	72
Red reči u prostim rečenicama (Word Order in Simple Sentences)	73
Red reči u obaveštajnim rečenicama (Word Order in Statements)	73
Odričan oblik (Negative Form)	73
Red reči u pitanjima (Word Order in Questions)	74
Red reči u zapovednim i uzvičnim rečenicama (Word Order in Commands and Exclamations)	74
GRAĐENJE REČI (WORD FORMATION)	75
DODATAK	80
Grafički prikaz upotreba glagolskih vremena.	80
Nepravilni glagoli (Irregular Verbs)	82

GLAGOLI (VERBS)

Glagoli su promenljive reči koje označavaju radnju, stanje i zbivanje. Treba praviti razliku između **punoznačnih**, **pomoćnih** i **modalnih** glagola u engleskom jeziku.

- ▶ **Punoznačni glagoli (full verbs)** jesu glagoli punog značenja. Među njima razlikujemo:
 - glagole radnje (**dynamic verbs**), npr. travel, work, listen...
 - glagole stanja (**stative verbs**), npr. like, want, need...
- ▶ **Pomoćni glagoli (auxiliary verbs)** služe za građenje različitih oblika glagolskih vremena, mada mogu biti i nosioci značenja u rečenici. U engleskom jeziku pomoćni glagoli su: **to do, to be, to have**.
- ▶ **Modalni glagoli (modal verbs)** jesu glagoli koji dopunjuju značenje punoznačnih glagola, a mogu da označavaju sposobnost, mogućnost, zapovest, zabranu...

Na ovom mestu, bitno je pomenuti i to da se glagoli još dele na **pravilne (regular)** i **nepravilne (irregular)**, u zavisnosti od toga kako prave prosto prošlo vreme i prošli particip.

Ako glagol traži imenicu u akuzativu u funkciji objekta, takav glagol je **prelazan (transitive verb)**. U protivnom, on je **neprelazan (intransitive verb)**.

Punoznačni glagoli (full verbs) – glagoli radnje (dynamic verbs) – glagoli stanja (stative verbs)	travel, work, listen like, want, need	Nose značenje glagolske radnje.
Pomoćni glagoli (auxiliary verbs)	be, do, have	Grade složena vremena s glavnim glagolom, kao i upitan i odričan oblik.
Modalni glagoli (modal verbs)	can, would, may, might, will, would, should, ought to, must, need	S glavnim glagolom u inf. izražavaju mogućnost, želju, dozvolu, nužnost, zahtev...
Pravilni glagoli (regular verbs)	worked, smiled	Prosto prošlo vreme i prošli ptc. grade dodavanjem nastavka -ed na infinitiv.
Neppravilni glagoli (irregular verbs)	bought, ate	Kod građenja prostog prošlog vremena i prošlog ptc. menja se osnova.
Prelazni glagoli (transitive verbs)	She has cut her hair.	Mogu da imaju objekat i da grade pasiv.
Neprelazni glagoli (intransitive verbs)	Mark is sneezing .	Ne mogu da imaju objekat ni da grade pasiv.

KARAKTERISTIKE GLAGOLA

Oblici glagola u engleskom jeziku mogu se svrstati u **lične** i **bezlične**. Osobine ličnih glagolskih oblika su: **lice (person)**, **broj (number)**, **vreme (tense)**, **vid (aspect)**, **stanje (voice)** i **način (mood)**. Kao i u srpskom jeziku, glagol može da se nađe u prvom, drugom i trećem licu, u jednini i množini. Radnja može da se dešava u prošlom, sadašnjem i budućem vremenu prostog, trajnog ili perfekatskog vida, u aktivu ili pasivu. Razlikujemo tri načina: indikativ, imperativ i konjunktiv.

Lice (person)	Prvo (first) Drugo (second) Treće (third)	You sing very well. I am hungry. She has blue eyes.
Broj (number)	Jednina (singular) Množina (plural)	The table is brown. The tables are brown.
Vreme (tense)	Prošlost (past) Sadašnjost (present) Budućnost (future)	She was a secretary She is a secretary. She will be a secretary.

GLAGOLI (VERBS)

Vid (aspect)	Prosti (simple) Trajni (continuous) Perfekatski (perfect)	Jane washed her hair. Jane is washing her hair. Jane has washed her hair
Stanje (voice)	Aktiv (active) Pasiv (passive)	They sell rare books here. Rare books are sold here.
Način (mood)	Indikativ (indicative) Imperativ (imperative) Konjunktiv (subjunctive)	He goes to school. Leave the gun. I wish you were here.

Bezlični glagolski oblici, kao što im ime kaže, nemaju lica, pa ni broja. Imaju neke glagolske osobine, ali i osobine imenica, prideva i priloga. U bezlične glagolske oblike ubrajamo **infinitiv (infinitive)**, **particip (participle)** i **gerund (gerund)**. Postoji infinitiv prezenta i perfekta, particip prezenta, perfekta i prošli particip, kao i gerund prezenta i perfekta.

Infinitiv (infinitive)	Infinitiv prezenta (present infinitive) Infinitiv perfekta (perfect infinitive)	I want to read that book. He must have been a good man.
Particip (participle)	Particip prezenta (present participle) Particip prošli (past participle) Particip perfekta (perfect participle)	They saw me eating in the restaurant. He has seen the ad in the newspapers. Having seen the ad, he decided to apply for a job.
Gerund/glagolska imenica (gerund)	Gerund prezenta (present gerund) Gerund perfekta (perfect gerund)	His hobby is programming computers. He was suspected of having killed his wife.

Lični glagolski oblici (Finite Verb Forms)

GLAGOLSKA VREMENA (VERB TENSES)

Prosta glagolska vremena (Simple Tenses)

Kod prostih glagolskih vremena glagolski oblici su za sva lica jednine i množine isti, osim u *prostom sadašnjem vremenu* i u *sadašnjem perfektu*. U ova dva slučaja treba obratiti pažnju na treće lice jednine, što će se videti iz tabele. Glagol *love* dat je kao primer pravilnog glagola, a *go* – nepravilnog.

POTVRDNI OBLIK	UPITNI OBLIK	ODRIČNI OBLIK
Prosto sadašnje vreme (The Present Simple) I love / go. He loves / goes.	do/does + subjekat + infinitiv Do I love? / go? Does he love? / go?	subj. + do/does not + infinitiv I do not (don't) love / go. He does not (doesn't) love / go.
Prosto prošlo vreme (The Past Simple) infinitiv + -ed/ 2. kolona nepravilnih glagola I loved / I went. He loved / He went.	did + subj. + infinitiv Did I love? / Did I go? Did he love? Did he go?	subj. + did not + infinitiv I did not (didn't) love / go. He did not (didn't) love / go.
Sadašnji perfekat (The Present Perfect) have/has + particip prošli I have (I've) loved / gone. He has (he's) loved / gone.	have/has + subj. + part. prošli Have I loved? / gone? Has he loved? / gone?	subj. + have not/has not + part. prošli I have not (haven't) loved / gone. He has not (hasn't) loved / gone.